

Benito Arin Eizagirre

*Ordizia,
Gipuzkoa
(1916-2007)*

Aurkibidea

Biografia

Majori baserrian jaiotakoa, aita bertakoa zuen; ama, berriz, Aratz-Matxinbentakoa eta emaztea legorretarra. Baserriko lanean gazte-gaztetatik aritu zen, aita oso gazterik hil zitzaiolako. Eskolan Ordiziako fraideetan ikasi zuen.

Zintak

ORD-002

- **Proiektua:** Ordiziako euskara
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxabe, Karmele - Garmendia, Larraitz
- **Data:** 2003-09-01
- **Iraupena:** 52 min
- **Euskarria:** Mini Disc
- **Kodifikatzailea:** Otegi, Aitziber
- **Emalea:** Ordiziako Udala

Pasarteak

1. Bizimodua baserritik atera du

- **Erref:** ORD-002/003
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:01:00. **Bukatu:** 00:01:42

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

<p>Baserritik bizi izan da beti, lantegirako lana eskaini bazioten ere, baserrian behizain geratu zen. Hamaika senide bizi izan ziren baserrian amonarekin.</p>

2. Eskolara, Ordiziako fraideetara

- **Erref:** ORD-002/004
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:01:42. **Bukatu:** 00:03:21

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Eskolan Ordiziako fraideekin eta partikularretan ibili zen. Denetik ikasten zuten, baina beti erdaraz. Senideetan zaharrena izanik, baserriko lanetan aritzea suertatu zitzaion eta eskolarako ez zuen asti handirik izan. Maisua euskalduna izan arren erdaraz egiten zieten.

3. Aita hiltzean, bera baserriaren kargu

- **Erref:** ORD-002/005
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:03:21. **Bukatu:** 00:04:27

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

6 anai-arrebako familia zuen, anai bat eta osaba fraide joan ziren. Aita bera gaztea zela hil zitzaion eta baserriaren kargua berak hartu zuen.

4. 3 urtez Espainiako gerratean

- **Erref:** ORD-002/006
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:04:27. **Bukatu:** 00:06:31
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>3 urte pasa zituen gerran eta Espainia osoan zehar ibili zen. Herritarrak eta euskaldunak izan zituen gerrako lagunak; batzuk izendatzen ditu. Gosea pasa zuten arren, etxetik jasotzen zuten zerbait. Gutunak idazten zizkieten etxekoei erdaraz.</p>

5. Ordiziako azokara jakiak saltzera

- **Erref:** ORD-002/007
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:06:31. **Bukatu:** 00:08:30

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Goizeko 6etarako joan ohi ziren Ordiziako azokara astoa hartuta, berdura, sagarrak eta arrautzak saltzera, besteak beste. Etxe inguruko soroak, zelaiak eta etxea bera kendu zizkieten eta trukean kaleko etxe batera bidali zituzten Benito eta etxekoak bizitzera. Ordiziako azokan jende ugari izaten zen; saltzaile kanpotarrak ere izaten ziren eta haiek autobusez joaten ziren. Egun osoan izaten zen azoka, emakumeek debekatua zuten arratsaldeetan hara joatea, etxean egon behar izaten zuten.

6. Umetan futbolean eta pilotan

- **Erref:** ORD-002/009
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:10:03. **Bukatu:** 00:12:30

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetan futbolean hasi zen eta 10 urterekin baloia lortu zuteneko anekdota kontatzen du. Jai arratsaldeetan pilotan aritzen ziren frontoian. Pasadizo bat kontatzen du.

7. Erromeria eta irteerak (Arantzazura)

- **Erref:** ORD-002/010
- **Iraupena:** 0:04:30. **Hasi:** 00:12:30. **Bukatu:** 00:17:00

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Gerrara joan aurretik, lagunekin izan ezean ez zen tabernara bakarrik sartzen ausartzen. Erromeriara Oiangua, Tolosara eta Larraitzera joaten ziren. 57 urtez joan zen Arantzazura, bizkarreko mina kentzeko promes egin eta sendatu egin zelako. 8 orduz joaten zen oinez Arantzazura; bide hartako kontuak kontatzen ditu.

8. Bertsolariak entzutera joaten zenekoa

- **Erref:** ORD-002/012
- **Iraupena:** 0:03:03. **Hasi:** 00:17:25. **Bukatu:** 00:20:28

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza
- Aisia » Jai-giroa » Inauteriak

Laburpena:

Inauterietara eta festetara joaten ziren baina iluntzerako etxeratu behar izaten zuten. Bertsolaritza asko gustatzen zaio eta lehengo bertsolariak entzutera joaten zen bertso-saioetara. San Migelera joan zirenekoa kontatzen du.

9. Lehenago haragirik ez jateko

- **Erref:** ORD-002/015
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:22:36. **Bukatu:** 00:24:00

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Egunero babarrunak eta porrusalda jaten zituzten; haragi gutxi izaten zen, txerria hildakoan txerrikia. Pasadizo bat kontatzen du.

10. Etxea; 3 familiaren artean 25 ume

- **Erref:** ORD-002/016
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:24:00. **Bukatu:** 00:26:08

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Etxe berria egin zuenekoa; 3 bizitzako etxea zuten aurretik. 3 familiaren artean 25 ume izan zituzten; haien aipamena egiten du.

11. Lixiba emakumeen lana

- **Erref:** ORD-002/017
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 00:26:08. **Bukatu:** 00:26:52

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Arropa emakumeek garbitzen zuten, etxean lixiba egin eta gero errebara joaten ziren buru gainean ontzian hartuta. Lehortzeko etxe atariko alantrebatean jartzen zituzten arropak.

12. Lorezaintza

- **Erref:** ORD-002/018
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:26:52. **Bukatu:** 00:27:40

Gaia(k):

- Natura » Meteorologia

Laburpena:

Benitori loreak asko gustatzen zaizkio eta haiekin esku lanak egiten zituen. Loreen inguruko kontuak kontatzen ditu.

13. Medikua eta praktikantea Ordizian

- **Erref:** ORD-002/020
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 00:29:48. **Bukatu:** 00:32:06

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuek eta sasimedikuek

Laburpena:

Ordizian medikua eta praktikantea zeuden. Benitoren ebakuntzak. Haurdun zeuden emakumeak Zumarragara joaten ziren erditzera; haurrak izan zituzteneko kontuak kontatzen ditu. 6 neska eta bi mutil izan zituzten.

14. Ezkontza eguna

- **Erref:** ORD-002/022
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:32:40. **Bukatu:** 00:33:32

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Legorretako parrokiari ezkondu eta emaztearen etxeko ganbarari jan zuten.

15. Gerra ondorenean baserrian kalean baino gose gutxiago

- **Erref:** ORD-002/025
- **Iraupena:** 0:03:07. **Hasi:** 00:34:37. **Bukatu:** 00:37:44

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Gerra ondorena nahiko baketsua izan zen Ordizian. Gosete garaia bazen ere, baserrietan ez zen goserik pasatzen. Eibartik eta kanpotik joaten zen jendea beraingana esnea eta estelakoak erostera. Benitok etxeko jeneroa nola saltzen zuen azaltzen du. Estraperloko kontuak.

16. Gerra ondorengo politika

- **Erref:** ORD-002/026
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:37:44. **Bukatu:** 00:39:38

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco

Laburpena:

Gerra ondorenean, Euskal Herrian "Makiak" zeritzenak ibili ziren. Politika munduko kontuak aipatzen ditu.

17. 10 zentimoan bertsopaperak salgai azokan

- **Erref:** ORD-002/028
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:40:48. **Bukatu:** 00:43:24

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Gurasoei entzunda nahiz irakurrita bertso ugari ikasi zituen. 10 zentimotan bertsopaperak erosten zituen azokan. Gau eskolan ibili zen. Bertso bat aipatzen du eta bertsolari bat izendatu.

18. Urte sasoi ezberdinetako baratzeako landaketak

- **Erref:** ORD-002/029
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:43:24. **Bukatu:** 00:44:57

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Natura » Meteorologia

Laburpena:

Baratzean ereiteko ilargiaren arabera gidatzen zen eta jaki bakoitzaren landaketa urtaroa aipatzen du. Egurra lortzeko akazia eta gaztaina landatzen zituen.

19. Santa Ageda egunean koplari

- **Erref:** ORD-002/031
- **Iraupena:** 0:01:02. **Hasi:** 00:46:34. **Bukatu:** 00:47:36

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Santa Ageda

Laburpena:

Santa Ageda egunean beste lagun batekin batera koplari ibiltzen zen. Abesti bat aipatzen du.

20. Etxeko eta lagunekin hika

- **Erref:** ORD-002/035
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:50:19. **Bukatu:** 00:52:09

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

<p>Ordizian euskaraz egiten zuten gehienek. Etxera erdaldunen bat joaten bazitzaien, ama atera ohi zen erdaraz hitz egitera. Anai-arreba eta lagunekin hika hitz egiten zuen, gurasoek ere hala egiten zioten berari eta.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-12-01

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com